

77/1965 Sb.

VYHLÁŠKA

ministerstva stavebnictví

ze dne 28. června 1965

o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů

Ministerstvo stavebnictví v dohodě s e zúčastněnými ministerstvy, ostatními ústředními orgány a Ústřední radou odborů stanoví podle § 27 odst. 1 zákona č. 65/1961 Sb. o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci:

§ 1

Rozsah platnosti

1. Stavební stroje uvedené v odstavci 2 (dále jen "stavební stroje") smí v souvislosti s prováděním zemních^{*}) nebo jiných stavebních prací obsluhovat jen ten, komu ministerstvo stavebnictví nebo orgán jím pověřený udělí k obsluze oprávnění.

2. Oprávnění podle odstavce 1 je třeba k obsluze

- a) dozerů a traktorů kolových nad 50 k,
- b) dozerů a traktorů pásových,
- c) speciálních tahačů stavebních mechanismů,
- d) lopatových rypadel pásových, automobilových a kolových,
- e) korečkových rypadel,
- f) korečkových hlubidel,
- g) drenážních fréz a rýhovačů,
- h) nakládacích a vykládacích strojů kolových a pásových nad 35 k,
- i) autogrejdrů a grejdrelevátorů,
- j) motorových skrejprů,
- k) skrejprů s pásovým tahačem,
- l) truboukladčků,
- m) silničních válců,
- n) úzkorozchodných lokomotiv pro přenosné dráhy,
- o) speciálních motorických sněhových strojů,
- p) kompresorů s provozním tlakem nad 5 atm. a 300 m³/hod.,
- q) stavebních strojů, které zvláštním opatřením stanoví ministerstvo

stavebnictví.*)

3. Bez oprávnění k obsluze smí obsluhovat stavební stroj jen ten, kdo se ho se souhlasem provozovatele stroje učí obsluhovat pod přímým a stálým dohledem odborného učitele nebo školitele za účelem získání předběžné praxe podle § 5.

§ 2

Oprávnění k obsluze stavebních strojů

1. Oprávnění k obsluze stavebních strojů lze udělit jen tomu, kdo

- a) dosáhl věku 18 let,
- b) je tělesně a duševně schopný a spolehlivý k takové obsluze,
- c) absolvoval předepsaný výcvik,
- d) prokázal zkouškou odbornou způsobilost.

2. Má-li stavební stroj také charakter motorového vozidla nebo parního stroje, lze udělit oprávnění k obsluze jen tomu, kdo již má odpovídající řidičský průkaz**) popř. oprávnění k obsluze parních strojů (kotlů).***)

§ 3

Zjištění tělesné a duševní schopnosti

Tělesná a duševní schopnost k obsluze stavebních strojů se zjišťuje lékařskou prohlídkou, které se musí uchazeč o oprávnění k obsluze stavebních strojů podrobit před zahájením výcviku. Pro provedení lékařské prohlídky platí přiměřeně předpisy ministerstva zdravotnictví vydané pro zjištění tělesné a duševní schopnosti uchazečů o řidičský průkaz.****)

§ 4

Spolehlivost k obsluze stavebních strojů

1. Spolehlivým k obsluze stavebních strojů není

- a) kdo nemá dobrou pracovní morálku a svou dosavadní práci a chováním nezaručuje bezpečnou a hospodárnou jejich obsluhu,
- b) kdo požívá často nadměrně alkoholické nápoje nebo požívá omamné prostředky,

c) komu je soudem zakázána obsluha stavebních strojů.

2. Osvědčení o spolehlivosti k obsluze stavebních strojů podle odst. 1 písm. a) a b) dává se souhlasem závodního (dílenského) výboru ROH organizace, která navrhuje uchazeče k zařazení do výcvikového zařízení.

§ 5

Výcvik

1. Uchazeč o oprávnění k obsluze stavebních strojů musí

- a) získat předběžnou praxi v obsluze stavebního stroje pod přímým a stálým dohledem odborného učitele nebo školitele v rozsahu stanoveném v příloze,
- b) projít odborným výcvikem ve výcvikovém zařízení ministerstva stavebnictví nebo výcvikovém zařízení zřízeném se souhlasem ministerstva stavebnictví.

2. Výcvik v e výcvikovém zařízení musí být veden podle učebních osnov vydaných nebo schválených ministerstvem stavebnictví.

3. O absolvování výcviku vydá výcvikové zařízení absolventu osvědčení.

§ 6

Výběr uchazečů do výcvikového zařízení

1. Uchazeče do výcvikového zařízení obsluh stavebních strojů navrhuje organizace, která při svém provozu používá stavebních strojů, a to především z řad uchazečů, kteří jsou vyučeni ve strojním nebo příbuzném oboru a mají též odbornou praxi v těchto oborech.

2. Žádost o zařazení uchazeče do výcvikového zařízení musí organizace doložit:

- a) prohlášením uchazeče o tom, že mu soudem není zakázána obsluha stavebních strojů a že souhlasí se zařazením do výcviku,
- b) osvědčením organizace o spolehlivosti uchazeče k obsluze stavebních strojů,
- c) lékařským vysvědčením o tělesné a duševní schopnosti uchazeče k obsluze stavebních strojů,
- d) potvrzením o předběžné praxi v obsluze stavebního stroje,
- e) dalšími doklady odůvodňujícími žádost o zařazení uchazeče do výcvikového zařízení.

3. Doklady uvedené v odstavci 2 vrátí výcvikové zařízení uchazeči po úspěšném skončení výcviku, pokud je nepředá přímo orgánu pověřenému provedením odborné zkoušky.

§ 7

Přihláška k odborné zkoušce

1. Přihlášku k odborné zkoušce podává uchazeč o oprávnění k obsluze stavebního stroje prostřednictvím organizace, u níž je v pracovním poměru, popř. prostřednictvím výcvikového zařízení, ministerstvu stavebnictví nebo orgánu jím pověřenému.

2. Přihláška musí obsahovat:

- a) jméno uchazeče a jeho adresu,
- b) datum a místo narození a číslo občanského průkazu,
- c) data řidičského průkazu, oprávnění k obsluze parních strojů (kotlů), pokud k obsluze stavebního stroje je podle zvláštních předpisů takový průkaz třeba,
- d) prohlášení uchazeče, že mu není soudem zakázána obsluha stavebních strojů,
- e) osvědčení organizace o spolehlivosti uchazeče k obsluze stavebních strojů,
- f) lékařské vysvědčení o tělesné a duševní schopnosti uchazeče k obsluze stavebních strojů,
- g) potvrzení o předběžné praxi v obsluze stavebního stroje v předepsaném rozsahu,
- h) osvědčení o úspěšném absolvování odborného výcviku,
- i) fotografii hlavy uchazeče o rozměru 3 x 4 cm.

3. Na podkladě přihlášky stanoví ministerstvo stavebnictví nebo orgán jím pověřený dobu, místo zkoušky a složení zkušební komise.

§ 8

Odborná zkouška

1. Odborná způsobilost uchazeče o oprávnění k obsluze stavebních strojů se zjišťuje odbornou zkouškou a to zvláště pro každou skupinu strojů a druh pohonu.

2. Odborná zkouška se koná před zkušební komisí složenou nejméně ze dvou zkušebních komisařů. U zkoušky mohou být přítomni zástupce organizace, u níž je uchazeč v pracovním poměru a zástupce odborové organizace.

3. Odborná zkouška se skládá z teoretické a praktické části a musí prokázat, že uchazeč má znalosti obsluhy a údržby stavebního stroje a zvládl látku předepsanou učební osnovou.

4. Výsledek odborné zkoušky hodnotí zkušební komise takto:

a) způsobilý k obsluze stavebního stroje typu:.....

b) nezpůsobilý k obsluze stavebního stroje typu:.....

5. O výsledku odborné zkoušky každého uchazeče sepiše zkušební komise samostatný zápis, který předloží orgánu pověřenému vydáním oprávnění k obsluze stavebních strojů.

6. Nebyl-li uchazeč uznán při zkoušce způsobilým k obsluze stavebního stroje, může se přihlásit k opakování zkoušky ve lhůtě stanovené zkušební komisí. Neuspěje-li žadatel ani při opakované zkoušce, může být připuštěn ke zkoušce jen po opakování výcviku.

§ 9

Průkaz o oprávnění k obsluze stavebních strojů

1. Uchazeči, který odbornou zkouškou prokázal způsobilost, udělí ministerstvo stavebnictví, nebo orgán jím pověřený, oprávnění k obsluze stavebního stroje (stavebních strojů) a vydá mu o tom průkaz.

2. Oprávnění může být rozšířeno na další stavební stroje po doplňovací praxi a zkoušce.

§ 10

Povinnosti držitele průkazu

1. Držitel průkazu je povinen průkaz náležitě opatrovat a musí jej mít při výkonu obsluhy stavebního stroje a na požádání jej předložit kontrolním orgánům.

2. Držitel průkazu nesmí provádět žádné zápisy, změny nebo úpravy v průkazu.

3. Ztrátu průkazu je držitel povinen hlásit ihned orgánu, který průkaz vydal popř. orgánu, který je vydáváním oprávnění pověřen.

§ 11

Odnětí (zadržení) průkazu

1. Ministerstvo stavebnictví může zrušit oprávnění k obsluze stavebního stroje a odejmout průkaz o tom vydaný, stal-li se jeho držitel duševně nebo tělesně nezpůsobilý nebo nespolehlivý k takové obsluze.

2. Kontrolní orgány mohou průkaz dočasně zadržet, jestliže by jednáním obsluhy stavebního stroje byla ohrožena bezpečnost a ochrana zdraví při práci.

§ 12

Zkušební komisaři

1. Zkušební komisaře jmenuje do funkce ministerstvo stavebnictví po předchozí dohodě s vedoucím organizace, u níž je navrhovaný zkušební komisař v pracovním poměru.

2. Zkušební komisař je povolán k výkonu zkušební činnosti tak, aby tato činnost zasahovala do jeho pracovní doby u organizace, u níž je v pracovním poměru, jenom v nezbytně nutném rozsahu, který nemá přesáhnout čtyři pracovní dny v měsíci.

3. Po dobu výkonu zkušební činnosti má zkušební komisař nárok na pracovní volno a náhradu mzdy jako při překážkách v práci z důvodu obecného zájmu. Vedle toho má nárok na úhradu cestovních výdajů a na odměnu za provedení zkoušek v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy.*)

§ 13

Oprávnění ministerstva stavebnictví

1. Ministerstvo stavebnictví

a) vykonává ústřední dozor nad výukou a odbornými zkouškami obsluh stavebních strojů,

- b) schvaluje (vydává) učební osnovy pro výcviková zařízení obsluh stavebních strojů,
- c) stanoví hromadné popř. jednotlivé kontrolní zkoušky obsluh stavebních strojů případně doplňující školení a podmínky jeho provedení,
- d) vede ústřední registraci obsluh stavebních strojů.

2. Ministerstvo stavebnictví může

- a) pověřit jiné orgány prováděním zkoušek a vydáváním oprávnění k obsluze stavebních strojů,
- b) ve výjimečných zvláště odůvodněných případech povolit výjimky nebo úlevy z této vyhlášky.

§ 14

Oprávnění k obsluze stavebních strojů u ozbrojených sil

Pro výcvik, způsobilost a registraci obsluh stavebních strojů u ozbrojených sil platí zvláštní předpisy. Takto nabytá oprávnění platí pro výkon obsluhy i mimo rámec ozbrojených sil, jestliže ministerstvo stavebnictví nebo orgán jím pověřený provede na žádost držitele průkazu jeho registraci.

§ 15

Přechodná ustanovení

1. Oprávnění k obsluze stavebních strojů udělená ministerstvem stavebnictví před účinností této vyhlášky zůstávají v platnosti.

2. Funkce zkušebních komisařů mohou vykonávat jen pracovníci jmenovaní podle této vyhlášky.

§ 16

Závěrečná ustanovení

Zrušují se směrnice býv. ministerstva stavebního průmyslu čj. 362 313-správ. 2/1952 ze dne 28. února 1952 o způsobilosti, registraci a výcviku řidičů některých strojů pro zemní a stavební práce.*)

§ 17

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1965.

Ministr:

inž. Takáč v.r.

Příl.

Předběžná praxe pro jednotlivé skupiny stavebních strojů stanoví se v tomto rozsahu:

- a) dozery a traktory kolové nad 50 k.....400 hod.
- b) dozery a traktory pásové.....400 hod.
- c) speciální tahače stavebních mechanismů.....400 hod.
- d) lopatová rypadla pásová, automobilová a kolová.....400 hod.
- e) korečková rypadla.....300 hod.
- f) korečková hlubidla.....300 hod.
- g) drenážní frézy a rýhovače.....300 hod.
- h) nakládací a vykládací stroje kolové a pásové nad 35 k.400 hod.
- i) autogrejdry a grejdrelevátory.....400 hod.
- j) motorové skrejpry.....400 hod.
- k) skrejpry s pásovým tahačem.....400 hod.
- l) truboukladčiky.....300 hod.
- m) silniční válce.....200 hod.
- n) úzkorozchodné lokomotivy pro přenosné dráhy.....200 hod.
- o) speciální motorické sněhové stroje.....200 hod.
- p) kompresory s provozním tlakem nad 5 atm. a 300 m³/h...200 hod.
- q) u dalších stavebních strojů stanoví se rozsah předběžné praxe v opatření vydaném podle § 1 písm.
q) vyhlášky

Hodinou předběžné praxe se rozumí doba, po kterou uchazeč o oprávnění k obsluze stavebního stroje stroj řídí pod dozorem odborného učitele nebo školitele. Do předběžné praxe se nezapočítává přípravný čas ani hodiny věnované údržbě nebo opravě stroje.

- *) Zemními pracemi se rozumí práce podle ČSN 73 3050
- *) Pokud stavební stroje jsou vybaveny také jeřábovým zařízením, je k obsluze tohoto zařízení třeba zvláštního oprávnění – jeřábnický průkaz (ČSN 27 0140 – bezpečnostní předpisy pro jeřáby a jiná zdvihadla se strojním pohonem)
- *)
 - a) Vyhláška Státní mzdové komise č. 261/1953 Ú.l. o odměňování přednáškové a učitelské činnosti v závodních školách práce, v ÚDŠ, v internátech a jiných kursech a o odměnách vedoucím a učebním asistentům internátních škol a kursů.
 - b) Vyhláška ministerstva financí č. 100/1964 Sb. o náhradách cestovních, stěhovacích a jiných výdajů
- *) Uveřejněny v částce 29 Ú.l. z r. 1952
- **) Vyhláška ministerstva vnitra č. 87/1964 Sb. o řidičských průkazech
- ***) Např. topičský průkaz podle ČSN 07 0710 – provoz, obsluha a údržba parních kotlů
- ****) Směrnice ministerstva zdravotnictví poř. č. 32/1963 Sbírkou pro národní výbory